

Економічні горизонти

ISSN 2522-9273 (print)
ISSN 2616-5236 (online)

Economies' Horizons,
No. 3(6), pp. 18–25.

DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156312](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156312)

Домашня сторінка: <http://eh.udpu.edu.ua>

УДК 330.322(477)

Сучасні напрями формування інвестиційного середовища в Україні з урахуванням глобальних викликів

Подзігун С. М.¹, к. е. н., доцент
Малярчук Н. М.²

Стаття надійшла: 05.09.2018
Стаття прийнята: 20.09.2018

Подзігун С. М. Сучасні напрями формування інвестиційного середовища в Україні з урахуванням глобальних викликів. *Економічні горизонти*. 2018. № 3(6). С. 18–25. DOI: 10.31499/2616-5236.3(6).2018.156312.

Анотація. Метою статті є аналіз основних факторів, які формують інвестиційне середовище в Україні з урахуванням глобальних викликів. У процесі дослідження були використані наступні методи: порівняльного аналізу; графічного аналізу; логічного узагальнення. Використано результати соціологічних досліджень. Проаналізовано основні підходи до розуміння теорії інвестицій. Охарактеризовано процес формування глобальної інвестиційної угоди. Проведено аналіз динаміки руху глобальних інвестиційних потоків, структури світового інвестиційного ринку за групами країн-реципієнтів. Досліджено динаміку обсягу іноземних інвестицій в економіку України. Встановлено, що скорочення обсягів глобальних інвестицій посилює конкуренцію щодо їх залучення. Визначено основні передумови, що сприяють залученню інвестицій: фіскальні преференції, політична та правова стабільність, рівень корупції, рівень розвитку інвестиційної інфраструктури. Проаналізовано основні елементи інвестиційного середовища в Україні. Здійснено компаративний аналіз із країнами, передовий досвід яких щодо формування сприятливого інвестиційного середовища доцільно застосовувати у вітчизняній практиці. Ґрунтовне вивчення результатів опитувань інвесторів дозволило встановити основні негативні фактори інвестиційного середовища: нестабільна політична ситуація, корупція, відсутність довіри до судової системи, низький рівень розвитку інвестиційної інфраструктури. Запропоновано напрями покращення умов інвестиційного середовища в Україні: боротьба із корупцією, забезпечення політичної стабільності, подальше реформування судової системи. Розроблені пропозиції мають практичну цінність. Питання, пов'язані із визначенням ролі державних інституцій у процесі регулювання діяльності іноземних інвесторів є перспективними та потребують подальшого дослідження.

Ключові слова: інвестиції, фіскальні стимули, корупція, підприємництво, податки.

¹ Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом; ідентифікатор ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3012-1842>; e-mail: spodzigun@ukr.net.

² Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; здобувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5284-1376>; e-mail: natashamalyarchuk2612@gmail.com.

JEL Classification: E 62, F 21, F 29, M 21

Modern directions of investment environment formation in Ukraine taking into account global challenges

Svitlana M. Podzihun¹, Cand. Ec. Sc., Associate Professor
Nataliya M. Maliarchuk²

Received: 05 September 2018

Accepted: 20 September 2018

Podzihun, S. M. (2018), "Modern directions of investment environment formation in Ukraine taking into account global challenges", *Economies' Horizons*, No. 3(6), pp. 18–25, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156312](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156312).

Abstract. The purpose of the article is to analyze the main factors shaping the investment environment in Ukraine, taking into account global challenges. In the process of research, the following methods were used: comparative analysis; graphical analysis; logical generalization. The results of sociological researches are used. The main approaches to understanding the theory of investments are analyzed. The process of forming a global investment agreement is described. The analysis of the dynamics of the global investment flows movement, the structure of the world investment market in the groups of recipient countries is carried out. The dynamics of volume of foreign investments in the economy of Ukraine is researched. It has been established that the reduction of global investments enhances competition for their attraction. The main prerequisites for attracting investments are identified: fiscal preferences, political and legal stability, level of corruption, level of development of investment infrastructure. The main elements of the investment environment in Ukraine are analyzed. A comparative analysis with countries has been carried out, and their best practices regarding the formation of a favorable investment environment should be used in domestic practice. A thorough study of the results of investor surveys has allowed to identify the main negative factors of the investment environment: unstable political situation, corruption, lack of trust in the judicial system, low level of investment infrastructure development. The directions of improvement of the conditions of the investment environment in Ukraine: the fight against corruption, ensuring political stability, and further reforming the judicial system are proposed. Developed proposals have practical value. Matters related to the definition of the role of state institutions in the process of regulating the activities of foreign investors are perspective and need further research.

Key words: investments, fiscal incentives, corruption, entrepreneurship, taxes.

1. Вступ.

Новий етап глобалізації виступає імперативом розвитку суспільних відносин, у тому числі, економічних. На сьогоднішній день, наявність економічного потенціалу є обов'язковою але не достатньою передумовою розвитку в результаті залучення інтелектуальних, інноваційних, зрештою як й інвестиційних ресурсів.

Постановка проблеми.

В умовах жорсткої глобальної конкуренції, саме сукупність умов ведення підприємницької діяльності в цілому, або окремих її видів визначає динаміку та обсяги залучених ресурсів.

Вищезазначене зумовлює необхідність корекції державної економічної політики щодо формування сприятливих умов для іноземних й вітчизняних інвесторів.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика формування сприятливого інвестиційного середовища є актуальною упродовж багатьох років. Зазначене пояснює велику кількість публікацій як вітчизняних, так й зарубіжних вчених.

Так, наприклад, колектив авторів (*Francesco and Levy, 2008*) приділив увагу ідентифікації загальних факторів, що

¹ Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Head of the Department of Marketing, Management and Business Management; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3012-1842>; e-mail: spodzihun@ukr.net.

² Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Applicant at the Department of Marketing, Management and Business Management; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5284-1376>; e-mail: natashamalyarchuk2612@gmail.com.

впливають на рішення щодо інвестування в контексті сталого розвитку.

Дослідники (*Hoang and Bui, 2015*) вивчали фактори, які визначають обсяги залучення іноземних інвестицій на регіональному рівні. Результати компаративного аналізу показників країн АСЕАН (Association of South East Asian Nations) дозволили виділити найбільш значущі фактори: відкритість торгівлі, якісна інфраструктура, людський капітал, продуктивність праці, реальні процентні ставки, політичний ризик і корупція. Достатньо цікавим, на нашу думку, є висновок про те, що дешева робоча сила не є каталізатором залучення іноземних інвестицій (*Hoang and Bui, 2015, p. 218-221*).

Питання формування глобальної інвестиційної політики знайшли відображення у науковій праці (*Seid, 2017*). Автор достатньо детально дослідив процес формування глобальної інвестиційної угоди (Multilateral Agreement on Investment). Ним наголошується, що глобальна інвестиційна угода заповнила б прогалини у нормативно-правовій базі, завданням якої є регулювання діяльності іноземних інвесторів.

Серед вітчизняних дослідників доцільно відмітити наукову працю С. Захаріна (*Zakharin, 2011*), у якій, з позицій інноваційно-технологічного розвитку національної економіки визначено найбільш вагомі фактори, які впливають на інвестиційне рішення.

У той же час, сучасні аспекти формування інвестиційного середовища в Україні потребують додаткового дослідження.

3. Методи дослідження.

У процесі дослідження були використані наступні методи: порівняльного аналізу – з метою ідентифікації сучасних глобальних тенденцій руху інвестицій; графічного аналізу – для унаочнення статистичної та аналітичної інформації; логічного узагальнення – при формуванні аналітичних залежностей між наявними факторами ве-

дення підприємницької діяльності й обсягом інвестицій. У процесі підготовки статті були використані результати соціологічних досліджень організацій: КМІС, Центру Разумкова та СОЦИС.

4. Формулювання цілей дослідження.

Метою статті є аналіз основних факторів, які формують інвестиційне середовище в Україні з урахуванням глобальних викликів.

5. Виклад основних результатів та їх обґрунтування.

У рамках сучасної економічної науки задекларовані два основні підходи до розуміння теорії інвестицій. Так, зокрема, у (*Seid, 2017*) наголошується, що головною рушійною силою лібералізації торговельно-інвестиційних режимів є неокласична теорія. На сьогоднішній день її положення використовуються при обговоренні правил регулювання глобальних інвестицій.

Натомість, прихильники теорії залежності (наприклад, *Frank, 2000*) вбачають однією з причин поглиблення асиметрії між країнами глобалізацію, як процес перерозподілу ресурсів, у тому числі інвестиційних на користь більш заможних країн.

У рамках формування глобальної інвестиційної угоди (Multilateral Agreement on Investment) упродовж 1995-1998 років найбільш розвинені країни, використовуючи Організацію економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development) як площадку для перемовин, прагнули створити новий пакет універсальних інвестиційних законів, які гарантують транснаціональним корпораціям безумовні права на здійснення фінансових операцій по всьому світу, фактично ігноруючи норми національних законодавств (*Global Policy Forum, 2018*).

Проект дав корпораціям право подавати до суду на уряди країн, якщо національне законодавство щодо охорони здо-

ров'я, праці або навколишнього середовища загрожує їхнім інтересам. У 1998 році перемовини були зупинені. Проте, державні інституції розвинених країн спільно із ТНК продовжують наполягати на подібних положеннях, що регулюють інвестиційну діяльність у регіональних торговельних угодах та Світовій організації торгівлі (СОТ). Так, наприклад, на міністерському етапі СОТ у Канкуні у вересні 2003 року мала місце невдала спроба підготувати чергову багатосторонню інвестиційну угоду (МВС). Тобто, уряди економічно багатих країн не відмовляються, час від часу, на нові раунди переговорів щодо формування глобальної інвестиційної угоди (*Global Policy Forum, 2018*).

З цього приводу, вірно зазначено у (*Aslund, 2013, p. 6*), що після набуття чинності Лісабонського договору в грудні 2009

року Європейська Комісія несе відповідальність не тільки за торговельні переговори, але й за інвестиційні, які до того часу регулювалися двосторонньо членами Європейського Союзу. Це означає, що багато двосторонніх угод між окремими країнами ЄС будуть замінені загальними договорами. Враховуючи вищеописану тенденцію до ширшої регіоналізації, аргументи на користь широкого (глобального) багатостороннього договору стають більш переконливими.

Вищезазначене формулює логічне запитання щодо місця та ролі України у глобальному інвестиційному середовищі.

Аналіз табл. 1 свідчить про те, що упродовж 2014-2017 років простежується тенденція до зростання питомої ваги розвинених країн серед країн, які залучали інвестиції.

Таблиця 1. Структура світового інвестиційного ринку за групами країн-реципієнтів

Групи країн	2014	2015	2016	2017
Розвинені країни	42,5	55,5	59,1	49,7
Країни, що розвиваються	53,1	42,4	37,0	46,9
Країни з перехідною економікою	4,4	2,1	3,9	3,4

Джерело: (*UNCTAD, 2018*).

На сьогоднішній день відсутні обґрунтовані передумови для зміни вищеописаної тенденції у короткостроковій перспективі. Ситуація ускладнюється й тим, що у 2017 році, порівняно із 2016 роком обсяг інвестицій у світі скоротився на 23% до 1,43 трлн дол. Основними реципієнтами упродовж 2015-2017 років залишаються США, Китай (разом із ОАР Гонконг), Бразилія, Сінгапур, Нідерланди.

Упродовж 2017 року, в економіку України було залучено 1,87 млрд дол. По загальному обсягу залучених іноземних інвестицій Україна знаходиться на рівні 2010 року (рис.1).

Скорочення обсягів глобальних інвестицій посилює конкуренцію щодо їх залучення. Країни-реципієнти використовують

широкий інструментарій, метою застосування якого є зростання обсягу інвестицій у національній економіці.

Доцільно погодитися із В. Герзаничем (*Herzanych, 2015, p. 2*), що активний підхід до залучення іноземних інвестицій включає певні особливі заходи, покликані стимулювати до входження в економіку ті чи інші типи інвестицій із більшим потенціалом, щоб генерувати позитивні екстерналії у приймаючій країні (наприклад, виробничі взаємозв'язки або створення доданої вартості, ноу-хау та обладнання). Головною метою активного підходу є скорочення розриву з конкурентами. Він застосовується в тих країнах, де уряд зацікавлений в інтенсифікації та диференціації процесу залучення іноземних інвестицій (*Herzanych, 2015, p. 2*).

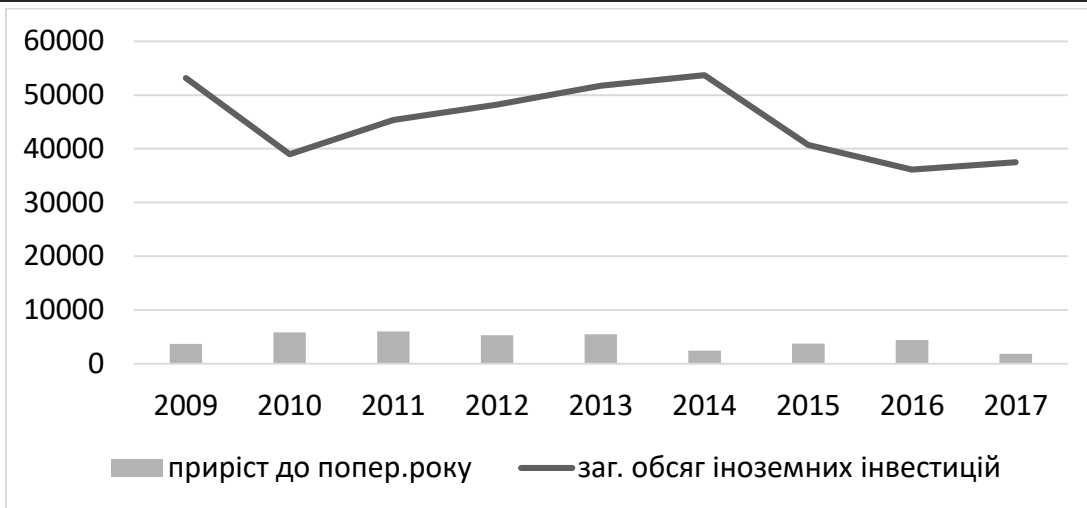

Рис. 1. Динаміка обсягу іноземних інвестицій в економіку України, млрд дол
 Джерело: (State Statistics Service of Ukraine, 2018)

Так, серед основних передумов, що сприяють залученню інвестицій доцільно виділити наступні: фіскальні преференції; політична та правова стабільність; рівень корупції; рівень розвитку інвестиційної інфраструктури.

Використання фіскальних преференцій як інструменту залучення іноземних інвестицій є доволі неоднозначним. Це пояснюється тим, що останнім часом тривають процеси мінімізації фіскальних преференцій, скорочення кількості офшорів.

Разом із тим, за наявності конкуренції з боку інших країн, які використовують

фіскальні стимули, дуже малоймовірно, що будь-яка країна буде готовою відмовитися від практики їх застосування в односторонньому порядку. Країна буде готова зробити це лише в тому випадку, якщо інші держави будуть готові також відмовитися від своєї політики фіскального стимулювання. Такі узгоджені дії, безумовно, потребують міжнародної угоди (Drabek, 1998).

Україна не входить до групи країн, які надають суттєві фіскальні преференції інвесторам, як зарубіжним, так й вітчизняним (табл.2).

Таблиця 2. Рейтинги країн за окремими фіскальними показниками

Corporate Tax Rate, 2018	Sales Tax Rate, 2018	Paying taxes, 2018
1. Багамські острови	1. Сполучені штати Америки	1. Спеціальний адміністративний район Гонконгу
2. Бахрейн	2. Оман	2. Об'єднані Арабські Емірати
3. Бермуди	3. Аруба	3. Катар
4. Кайманові острови	4. Гуам	4. Ірландія
5. Острів Мен	5. Андорра	5. Бахрейн
6. Мальдіви	6. Канада	6. Маврикій
7. Об'єднані Арабські Емірати	7. Об'єднані Арабські Емірати	7. Кувейт
8. Вануату	8. Тайвань	8. Сінгапур
9. Узбекистан	9. Саудівська Аравія	9. Данія
10. Чорногорія	10. Нігерія	10. Нова Зеландія
39. Україна	139. Україна	54. Україна

Джерело: (Trading economics, 2018 a; 2018 b; The World Bank Group, 2018).

Компаративний аналіз на основі даних табл. 2 засвідчує, що ставки окремих податків в Україні є вищими, порівняно із країнами-лідерами щодо залучення інвестицій (США, Китай, Канада, Ірландія). Подібна ситуація простежується й щодо простоти сплати податків.

З огляду на зазначене, актуалізуються інші інструменти, які сприятимуть залученню інвестицій в Україну.

Політична ситуація в Україні, ступінь дотримання законодавства не характеризуються позитивними змінами упродовж останніх років.

Внутрішньополітична ситуація упродовж 2017 року характеризувалася, з одного боку, певною стабілізацією відносин між вищими владними інститутами, а з іншого – зростанням рівня суспільної і політичної напруженості та періодичними спробами її використання зацікавленими суб'єктами (Yakymenko (ed.), 2017).

Так, результати соціологічних досліджень (*Socio-political situation in Ukraine, 2018*) засвідчили, що 66,6% респондентів визнали ситуацію в Україні напруженою, 23,5% – вибухонебезпечною. Традиційно корупція та хабарництво входять до ТОП 5 основних проблем України.

Зазначені дані доповнюють результати опитування 90 керівників іноземних компаній, що працюють в Україні. На думку опитаних, корупція та недовіра до судової системи впливають на інвестиційний клімат більше, ніж конфлікт на сході країни (Zanuda, 2017). Так, 13% інвесторів незадоволені політичною складовою інвестиційного середовища, 40,6% вказують на відсутність довіри до судової системи тощо (*The European Business Association, 2018*).

Доцільно погодитися із думкою колективу авторів (Yakymenko (ed.), 2017, p.10), що головною проблемою нинішньої влади у відносинах із зарубіжними партнерами є стан боротьби з корупцією. При цьому, йдеться як про власну корумпованість представників влади, про яку як в Україні, так і за її межами говорять як про узагальнюючу характеристику та доконаний факт, так і про її (влади) небажання боротися з корупцією, гальмування антикорупційної реформи (створення Антикорупційного суду), блокування діяльності антикорупційних інститутів (НАБУ, САП), тиску на антикорупційних активістів і т.ін.

Зазначене й засвідчує достатньо низькі позиції України у рейтингу сприйняття корупції (табл. 3).

Таблиця 3. Рейтинг країн за ступенем сприйняття корупції

Country	2013	2014	2015	2016	2017
Нова Зеландія	91	91	91	90	89
Данія	91	92	91	90	88
Фінляндія	89	89	90	89	85
Норвегія	86	86	88	85	85
Швейцарія	85	86	86	86	85
Сінгапур	86	84	85	84	84
Швеція	89	87	89	88	84
Канада	81	81	83	82	82
Люксембург	80	82	85	81	82
Нідерланди	83	83	84	83	82
Україна	25	26	27	29	30

Джерело: (*Transparency International, 2018*)

Як і 2016 року, суттєвими проблемами в розробці та імплементації реформ у вищезазначених сферах стали:

- брак компетентості, домінування принципу доцільності над ретельним аналізом і пошуком оптимальних варіантів,

ігнорування конституційно-правових за-
сад;

- відсутність системності, непослідов-
ність і брак належної синхронізації різних
заходів та впроваджуваних механізмів, їх
недостатня стратегічна орієнтація;

- некритичне сприйняття рекоменда-
цій міжнародних донорів/інвесторів, відсу-
тність належної адаптації їх пропозицій до
національного контексту або, навпаки, на-
магання всупереч взятим зобов'язанням
«вихолостити» їх зміст;

- намагання «вписати» в реформатор-
ські заходи можливості реалізації власних
(корисливих) інтересів, а якщо це не вда-
ється – блокування процесу змін
(*Yakymenko (ed.), 2017, p. 11*).

Із системних позицій інвестиційна ін-
фраструктура є елементом більш широких
фінансової та ринкової інфраструктури, яка
впорядковує всю множину розрізнених ін-
вестиційних процесів і забезпечує найбіль-
шу ефективність взаємозв'язків і взаємо-
дії економічних суб'єктів у інвестиційних
відносинах. Відповідно вона є необхідним і
невід'ємним атрибутом інвестиційного ри-
нку і не може зводитися до простої сукуп-
ності інвестиційних інститутів на певній
території. У широкому розумінні інвести-
ційна інфраструктура розкривається через
систему механізмів, правил і норм інвесту-
вання, а також інвестиційних відносин, на-
цілених на максимізацію ефективності реалізації і керованості інвестиційного

процесу, в тому числі за рахунок вклю-
чення в нього посередницьких інститутів
(*Bakhmatyuk, 2013, p. 80–82*).

На жаль, рівень розвитку інвестицій-
ної інфраструктури в Україні залишається
на достатньо низькому рівні, що зумов-
лено: високими ставками за користування
кредитом, ускладненого доступу до креди-
тних та фінансових ресурсів, недостатньо
розвиненим фондовим ринком тощо.

6. Висновки.

Згідно з прогнозами (*UNCTAD, 2018*),
найбільш вірогідним сценарієм у коротко-
строковій перспективі є зростання обсягу
інвестування у світі. Передбачається, що
глобальні потоки інвестицій зростуть, мак-
симально, до 10%. Разом із тим, цей показ-
ник буде залишатися нижче середнього за
останні 10 років. У даному контексті нашої
країні надзвичайно важливо запропонувати
потенційним інвесторам умови реалізації
підприємницької діяльності, які будуть
більш привабливими, порівняно із конкуре-
нтами. Зважаючи на «заморожений» харак-
тер ситуації на сході України, необхідно
сконцентрувати зусилля щодо забезпе-
чення політичної стабільності в країні.

Також, першочерговим напрямом по-
винна стати боротьба із корупцією, оскі-
льки результати дослідження вказують на її
ключове значення. Побудова ефективної
судової системи буде додатковим позитив-
ним фактором у боротьбі за іноземні інвес-
тиції.

References

- Aslund, A. (2013), *The world needs a multilateral investment agreement*, Washington, DC: Peterson Institute for International Economic, 8 p.
- Bakhmatyuk, O. (2013), "Structural and institutional aspects of regional investment infrastructure", *Ekonomika ta derzhava*, Vol. 12, pp.80-82
- Drabek, Z. (1998), "A multilateral agreement on investment: Convincing the sceptics". *WTO Staff Working Paper*, Vol. ERAD-98-05
- Francesco, A. J., Levy, D. (2008), "The impact of sustainability on the investment environment", *Journal of European Real Estate Research*, Vol. 1 Issue: 1, pp.72-87
- Frank, A. (2000), *Dependent accumulation and underdevelopment*, Beijing: Humanities and Society Series, 263 p.
- Global Policy Forum (2018), "Multilateral Agreement on Investment", available at: <https://www.globalpolicy.org/globalization/globalization-of-the-economy-2-1/multilateral-agreement-on-investment-2-5.html> (Accessed 25 October 2018)
- Herzanych, V.M. (2015), "Foreign investments attraction in the national economy: basic strategies and ways of

- their optimization”, *Efektivna ekonomika*, [Online], no. 10, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/58.pdf (Accessed 25 October 2018)
- Hoang, H., Bui, D. (2015), “Determinants of foreign direct investment in ASEAN: A panel approach”, *Management Science Letters*, Vol. 5(2), p.p. 213-222.
- Kurmaiev, P. Yu, Podzihun, S. M., Bayramov, E.A. (2017), “Creating a system of evaluation of efficiency of state support policy for innovative entrepreneurship”, *Scientific bulletin of Polissia*, Vol. 3 (11) Issue. 1, pp. 197-203
- Seid, S. H. (2017), *Global Regulation of Foreign Direct Investment*, London: Routledge, 274 p.
- Socio-political situation in Ukraine, available at: <https://www.kiis.com.ua/?lang=eng&cat=news&id=784>
- State Statistics Service of Ukraine (2018), “Foreign economic activity”, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 25 October 2018)
- The European Business Association (2018), “Investment Attractiveness Index”, available at: <https://eba.com.ua/en/kozhen-tretij-biznesmen-vvazhaye-shho-investklimat-pokrashhytsya-v-najblyzhchi-6-misyatsiv-eba/> (Accessed 25 October 2018)
- The World Bank Group (2018). “Rankings & Ease of Doing Business Score”, available at: <http://www.doingbusiness.org/en/rankings> (Accessed 25 October 2018)
- Trading economics (2018a), “List of Countries by Corporate Tax Rate”, available at: <https://tradingeconomics.com/country-list/corporate-tax-rate> (Accessed 25 October 2018)
- Trading economics (2018b), “List of Countries by Sales Tax Rate”, available at: <https://tradingeconomics.com/country-list/sales-tax-rate> (Accessed 25 October 2018)
- Transparency International (2018), “Corruption Perceptions Index”, available at: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017#table (Accessed 25 October 2018)
- UNCTAD (2018), “World investment report 2018”, available at: <http://worldinvestmentreport.unctad.org/world-investment-report-2018/chapter-1-global-prospects-and-trends/#Global-FDI-flows-fell-sharply> (Accessed 25 October 2018)
- Yakymenko Yu (ed.), (2017), *Ukraine-2017: Slowly but Surely Moving Forward*, Kyiv: Razumkov Center. 142 p.
- Zakharin, S.V. (2011), *Investytsiine zabezpechennia innovatsiino-tekhnolohichnoho rozvytku ekonomiky* [Investment support of innovation and technological development of the economy], Kyiv: KNUTD, 432 p.
- Zanuda, A. (2017), “Foreign investors: there is progress, there is no breakthrough”, available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-41258232> (Accessed 25 October 2018)

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства — Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).
This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons “Attribution-NonCommercial 4.0 International” (CC BY-NC 4.0).